

Øster Hassing Handelsgartneri

Af Bjarne Høj

Hals Museum og Lokalhistorisk Arkiv for Hals Kommune har i vinteren 2005/2006 modtaget et farvestrålende maleri fra Preben Nitzsch i Sæby. Maleriet forestiller Øster Hassing Handelsgartneri, der i en periode var ejet af hans forældre, Anne og Eduard Nitzsch. I baggrunden ses spiret fra Øster Hassing Kirke. Maleriet måler 41 x 52 cm, og er malet af "Skryds-Peter," hvis borgerlige navn var Peter J. Petersen (1892-1962). Han var født på gården "Skrydsholt" ved Dronninglund, og kom over hele Vendsyssel og malede gårdmalerier på bestilling. Med i afleveringen til museet var desuden 3-bindsværket "Danske Gartnerivirksomheder," udgivet i 1938, med beskrivelser af alle gartnerier og planteskoler i Det danske Kongerige. Begge dele er nu indlemmet i arkivets og museets samlinger. I den anledning benyttes her lejligheden til at bringe en kort historisk egnbeskrivelse.

Øster Hassing er et gammelt, men lille bysamfund mellem byerne Ulsted og Gandrup, og deler navn med Vester Hassing, der ligger ca. 5 km vest for Øster Hassing. Øster Hassing Sogn omfatter både Gandrup og Gåser og havde i 1921 1.507 indbyggere. I første halvdel af 1900-tallet var Øster Hassing by og egn et vækstområde med mere erhverv og flere foreninger end der nogensinde før - eller siden - har været.

Der kan nævnes: Smede- og skræddermestre, købmand og brugsforening, sparekasse, mejeri, cykelhandler, slagter, brødudsalg, skomager, gartneri, barber, frugtplantage, hønseri og vognmandsforretning.

Af gårde ved Øster Hassing kan nævnes de største: Poulstrup, Egen, Hølund, Øster Nejsig og Vester Nejsig.

Desuden fandtes mange foreninger o.lign., f.eks.: Vandværk, forsamlingshus, husflid, kreaturforsikring, boldklub, folkeskole, spejderkorps og anden ungdomsorganisation, ægtsalgs- og elforsyningskreds, samt den nye kirke, opført i 1880.

En af årsagerne til, at sognet fik en oplomstring på daværende tidspunkt er, at Øster Hassing i 1899 fik trinbræt og Gandrup fik station, da jernbanen mellem Nørresundby og Sæby blev lagt igennem sognet.

Desuden var der Øster Hassing Handelsgartneri. Det blev startet i 1918 af Jens Jensen (født 1867 på Mors). Gartneriet lå til et lille husmandssted ved Houvej, lige bag og østen for kirken. I 1930 blev gartneriet solgt til Anne og Eduard Nitzsch. Eduard Nitzsch blev født 1884 i Hamborg, og var udlært slagter, ligesom sin far. Da Eduard havde grønne fingre fandt han imidlertid hurtigt ud af, at det var gartnerfaget, der skulle være levebrødet for ham.

Fem år før Eduard Nitzsch i 1930 overtog gartneriet, i 1925, havde han købt 5½ ha. landbrugsjord nord for Vodskov ved Hammer Bakker, og tilplantet med jordbærplanter. Jorden blev i 1930 solgt til Aage Skipper, og blev starten på Vodskov Planteskole.

Fra en opgørelse i opslagsværket "Danske Gartnerivirksomheder" fra 1938, beskrives Øster Hassing Handelsgartneri, med et drivhus på 20 kvadratmeter, hvor der blev avlet 110 tomatplanter. Desuden var der to ha. agerjord med

jordbær, ½ ha. med hindbær, diverse grøntsager, blomkål, agurker, samt 150 frugttræer. Endelig var der en del plante- og blomsterhandel. I beskrivelsen står der videre, at jorden er skørleret og at der er gode, levende hegn. Jorden bearbejdedes med hestekraft, og afsætningen skete til opkøbere i Nørresundby og Aalborg, samt til kirkegården. I plukketiden beskæftigedes ca. 20 koner i gartneriet.

Gartneriet blev i 1957 solgt til Guldborg og Tage Christensen, der udbyggede stedet med flere store drivhuse. Parret drev stedet med stor flid, men trappede arbejdet ned frem mod pensionisttilværelsen. Stedet blev fraflyttet i 2004, og var da ophørt med at være gartneri.

Foto af det forhenværende gartneri på Houvej 297 i Øster Hassing. Dette billede er dateret 2011 og er altså 5 år nyere end artiklen. Foto: Hals Arkiv, B10618.

Denne artikel er tidligere publiceret i Ting og Tider 21, udgivet i 2006 af Hals Museum og Museumsforeningen for Hals Museum.